

Klimaatbestendig Land van Cuijk bestrijdt hittestress

Gemeenten, waterschap en provincie voeren driesporenbeleid voor klimaatbestendigheid

Naast een landelijk thema is de opwarming van het klimaat al jaren een regionaal probleem. Om de burger te vrijwaren van natte voeten of te hete nachten (+20 graden Celsius), zijn vijf gemeenten en het waterschap de strijd aangegaan om het Land van Cuijk klimaatbestendiger te maken. Doel is klimaatbestendigheid in 2020 deel te laten uitmaken van het dagelijks beleid en al in 2030 klimaatbestendig te zijn. Klimaatworkshops en -excursies, klimaateffecten- en klimaatkansenkaarten, een regionale intentieverklaring en een lespakket voor scholen helpen daarbij. De projectleider van Klimaatbestendig Land van Cuijk, Arthur Hofstad: 'We vragen aandacht voor drie klimaateffecten: te warm, te nat en te droog.'

Auteur: Guus van Rijswijk

Af en toe kwam het thema aan de orde tijdens de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen: de klimaatverandering. Omdat de landelijke en de wereldpolitiek nu eenmaal de neiging hebben achter de feiten aan te hollen, pakte vijf ambitieuze gemeenten in het Land van Cuijk – Cuijk, Boxmeer, Grave, Mill & Sint Hubert en Sint Anthonis – drie jaar geleden al de handschoen op om een thema als 'hittestress' op de kaart te zetten. Dit verschijnsel komt volgens de initiatiefnemers steeds vaker voor en kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van inwoners, zozeer zelfs dat mensen

er vroegtijdig aan kunnen sterven. Arthur Hofstad: 'Klimaatverandering heeft grofweg drie effecten in onze regio: het is steeds vaker te nat, te warm of te droog. We willen lokale en regionale partijen zoals scholen, bedrijfsleven en burgers hiervan bewust maken om deze effecten tegen te gaan.'

Eerste klimaatslachtoffer

Hofstad noemt droogte als misschien wel het meest prominente klimaatveranderingsprobleem in het Land van Cuijk. 'Er ontstaat steeds vaker schade aan landbouwgewassen en natuurgebie-

Arthur Hofstad, Land van Cuijk

4 min. leestijd

PROJECTEN

den, maar ook aan plantmateriaal in de openbare ruimte. En ook tuinen verdorren als gevolg van verdroging. Volgens Hofstad wordt wateroverlast vaak als voornaamste probleem gezien door bedrijven en particulieren. De urgentie daarvan is het afgelopen jaar zeker duidelijk geworden. Zo liep de parkeergarage van een supermarkt in Boxmeer onder water, dezelfde parkeergarage waar enkele jaren eerder al bijna iemand het slachtoffer werd van het snel stijgende water. De man was slecht te been en zat in een lift, waar vanwege kortsluiting geen beweging meer in zat. Op dat soort momenten is klimaatverandering goed zichtbaar. Het ging destijds gelukkig net goed; anders hadden we de eerste direct aanwijsbare klimaatdode kunnen noteren.

Sluipend probleem

De hitte heeft in de stad een ander effect dan op het platteland, vertelt hij. Het hogere gemiddeld aantal sterfgevallen tijdens een hittegolf spreekt voor zich. In een versteende omgeving, zoals in steden, zie je eerder het zogenaamde hitte-eilandeffect. Ook in veel kernen in het Land van Cuijk zijn verschillende pleintjes met weinig groen. Dan wordt de openbare ruimte warmer dan met meer groen in de buurt. Met meer groen is er meer verkoeling. Een groene omgeving is ook prettig wanneer de temperatuur stijgt tot boven de dertig graden; dan zoekt iedereen toch de schaduw en het groen op. Als het gaat om klimaatverandering, is met name de waterproblematiek opvallend; droogte en hitte vormen een sluipender probleem.

Klimaatbril

Het project om het Land van Cuijk klimaatbestendig te maken, werd in 2014 opgestart, vertelt Hofstad. De vijf gemeenten Cuijk, Boxmeer, Grave, Mill & Sint Hubert en Sint Anthonis hebben toen samen een strategie opgesteld om hun dagelijkse leefomgeving te vergroenen. Vervolgens sloten Waterschap Aa en Maas en de provincie Noord-Brabant zich hierbij aan. Hofstad: 'In 2013 zijn we, mede naar aanleiding van de Floriade in Venlo, gestart met een regionaal groenedaken- en groenegevelproject. Daarin vroegen we aandacht voor de voordelen van groene gevels en groene daken. Dit was een soort kennismakingsproject, waarbij we alvast voorsorteerden op klimaatbestendigheid als vervolgproject. De bedoeling was om het initiatief door te zetten en te verbreden, vertelt Hofstad. Het leidde ertoe dat bestuurders enthousiast werden en bereid waren de aandacht voor klimaatbestendigheid breder te trekken tot een centraal thema. 'Klimaatbestendigheid hoeft niet altijd duur te zijn, zolang je het thema maar op tijd meeneemt bij de invulling van lopende projecten. Dat komt erop neer dat je naar gemeentelijke projecten kijkt met een "klimaatbril" op. Je stelt jezelf dus telkens de vraag hoe je een project zou aanpakken als je rekening houdt met de verandering van het klimaat. Dit leidt tot meer groen en schaduw in de openbare ruimte van de gemeente. Denk daarbij aan de Steenstraat in Boxmeer, waar we wadi's en extra groenvoorzieningen hebben aangelegd, zodat er nu minder verhard oppervlak is.'

Driesporenaanpak

Het aanpassen aan klimaatverandering pakt de

regio via drie sporen aan. De eerste pijler is de klimaatstresstest. Dit is een onderzoekspoor, waarbij werd gekeken waar het in het Land van Cuijk te nat, te droog of te warm is. Hofstad: 'Drie kaarten zijn daarbij geïntegreerd tot de uiteindelijke kaart, waarop je de bedreigingen kunt zien in de vorm van vlekken. Daarnaast is ook een klimaatkanskaart opgesteld, met daarop de klimaatkansen voor het Land van Cuijk.'

Het tweede spoor is het interne spoor, met meerdere interne workshops en klimaatateliers. Denk aan een excursie naar Rotterdam. Het is bedoeld om klimaatbestendigheid bij de verschillende collega's verder onder de aandacht te brengen. Via dit spoor worden collega's een beetje 'gemasseerd' om dit probleem tussen de oren te krijgen en op de kaart te zetten. Hofstad: 'We hebben hen allemaal een intentieverklaring laten ondertekenen.' Vervolgens is er nog een derde, extern spoor. Dit is een bewustwordingscampagne om het grote publiek mee te krijgen. 'Zo is er een tuinvergroeningsactie gehouden, die komend jaar wordt herhaald.'

Eerste resultaten een vervolg geven

Na drie jaar Klimaatbestendig Land van Cuijk merk je dat het thema klimaatbestendigheid begint te landen, vertelt Hofstad. 'Het project in de Steenstraat in Boxmeer is een mooi voorbeeld van een resultaat dat we hebben geboekt. En ook op andere terreinen binnen het waterschap en de gemeenten merken we dat het bij collega's neerdaalt. De aandacht voor het thema in de openbare ruimte, in het groen en bij ruimtelijke projecten neemt toe. Zo hebben we onlangs een groenblauw schoolplein gerealiseerd in Sambeek. Dit plein is nu niet meer alleen verhard, waardoor het regenwater wordt opgevangen en in de grond terecht komt. Als het regenwater infiltreert in de bodem in plaats van het riool, is het waterschap minder geld kwijt aan zuiveringskosten.' Het is nu tijd om de eerste resultaten een vervolg te geven, vertelt de projectleider. 'We zijn klaar voor nieuwe projecten en nieuwe acties om klimaatbestendigheid in het Land van Cuijk ook na 2017 als urgent thema op de agenda te plaatsen bij de inrichting van de openbare ruimte.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-6663